

som giver Storvirksomhederne yderligere Vind i Sejlene, forsvinder mange små Virksomheder, og man vil heller ikke forbydes over, at Koncentrationen fuldbyrdes. Man nærmer sig det Tidspunkt, hvor det kan antages, at det vil være muligt for en Regering at gennemføre et Statsmonopol. Saadanne Rygter fremkommer med nogen Tids Mellemrum, og da de har været fremme igen i den sidste Tid, og det med megen Styrke, finder jeg det rigtigst at forespørge den højtærede Finansminister, om der har været nogen af Storindustriens Mænd hos den højtærede Minister og forespurgt om, hvorvidt der var Mulighed for at forpagte et Tobaksmonopol her i Landet. Det vil være meget ønskeligt, om Finansministeren bekræftede eller afkræftede, om der er noget om disse Rygter. Man hævder, at paa den Maade, Beskatningen er lagt, og i Forbindelse med de Forhold, jeg her har peget paa, og da man mener, at Beskatningen vil glippe igen, skulde Regeringen nu være blevet mør, saaledes at der i Stedet for en fortsat Omformning af Beskatningen, og da Skatte-skruen neppe kan drejes yderligere for de billige Varers Vedkommende, skulde være Mulighed for at faa Regeringen med til Bortforpagtning af et Monopol. Jeg spørger altsaa den højtærede Finansminister, om der har været Henvendelser i saa Henseende.

I den sidste Tid har vi set et andet Eksempel, der efter min Mening viser Nødvendigheden af en Lovgivning, som begrænser Storvirksomhedernes Magt i vort lille Samfund. Jeg tænker paa de Forhold, som har været stærkt omtalt i Pressen, siden Ølrestriktionerne blev ophævet. I Anledning af de Andragender, som er indbragt her i Rigsdagen angaaende Restriktionernes Genindførelse, vil jeg straks sige, at jeg kun betragter saadanne Krav som Afholdspropaganda. Som det blev udtalt af alle os, der ikke ønsker Fremme af Landsforbudstanker, da Forslaget om Restriktionernes Ophævelse var til Behandling, mener vi, at det Grundlag, hvorpaa de blev indført, ikke mere er til Stede, og jeg vil hævde, at man ikke kan indføre dem, fordi der følger visse Skavanker med. Restriktionerne indførtes under Krigen paa Grund af Ernæringsvanskelighederne, og de kan efter min Mening ikke genindføres, selv om der er vanskelige Forhold indenfor Ølindustrien. Jeg var derfor ogsaa ganske uenig i Provinsbryggeriernes og de sønderjydske Bryggeriers Henvendelse til Rigsdagens Afviklingsudvalg, da de ønskede at bibeholde Restriktionerne. Det var nu ikke, fordi disse Bryggerier ikke ønskede, at

der skulde brygges stærkt Øl, men det var, fordi de var bange for, at Overenskomsten mellem de to største Bryggerier her i Landet skulde føre til en Konkurrencekrig, der vilde ødelægge de øvrige Bryggerier. At Rigsdagen ikke af disse Grunde kunde bibeholde Restriktionerne, forekommer mig at være givet, men nægtes kan det jo ikke, at det, som Provinsbryggerierne i deres Skrivelse af 6. Februar til Afviklingsudvalget peger paa, er ved at ske. Jeg skal citere et Par Linier af denne Udtalelse: „Naar ogsaa Hvidtølsbryggerierne har kunnet slutte op om de „blandede“ sjællandske Bryggerier, er det, fordi de i den sidste Tid har faaet Vægten at føle af Trustmagtens nye Vaaben, det originalt aftappede, pasteuriserede Hvidtøl, der nu med større og større Kraft sendes ud over hele Landet og truer alle de mindre Bryggerier med at tage den sidste Eksistensmulighed fra dem. Sagens Kærne er kort sagt: Skal der stadig være Eksistensmulighed for Flertallet af Landets Bryggerier, eller skal Ølindustriens Fortrustning fuldbyrdes til Skade ikke blot for Erhvervets nuværende Udøvere, men til Skade for det hele Samfund?“

Jeg formener, at hvis en Fortrustning er saa stærkt fremskredet, som disse Provinsbryggerier fremhæver, og som de sønderjydske Bryggerier fremhæver med endnu større Styrke, er det Lovgivningsmagtens Pligt at skride ind og undersøge, om det er rigtig. Fra anden Side hævdes det jo, at der *ikke* finder nogen Fortrustning Sted. Forholdet er imidlertid det, at efter Restriktionernes Ophævelse har Bryggerierne afskediget alle Aftapperne i Hovedstaden. Et helt Led af den københavnske Mellemstand fik sit Afskedspatent den 29. Maj, ifølge hvilket Standen skulde ophøre den 1. Juni. De kunde faa Lov til at fortsætte lidt, men de Betingelser, der opstilledes i den Skrivelse, de modtog, var af en saadan Karakter, at de, som kunde regne og lægge sammen, vidste, at det betød Ophør med det Erhverv, som de gennem mange Aar havde drevet, og hvorved de havde ernæret deres Familie. Bryggeriet bød dem et Vederlag, som skulde være et Plaster paa Saaret, men Bryggeriet tilføjede, at Beløbets Udbetaling var afhængig af, at man gik ind paa „nærmere fastsatte Betingelser for Hvidtølsaftapningens Afvikling“.

Da jeg saa dette, henvendte jeg mig til den højtærede Indenrigsminister og henvendte hans Opmærksomhed paa disse Forhold — Ministeren var jo gennem de mange Skrivelser, som var tilstillet Afviklingsudvalget, bekendt med, hvad der var gaet